

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 153/13
Λουξεμβούργο, 4 Δεκεμβρίου 2013

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-111/10, C-117/10, C-118/10 και C-121/10
Επιτροπή κατά Συμβουλίου

Το Δικαστήριο απορρίπτει τις προσφυγές της Επιτροπής κατά αποφάσεων του Συμβουλίου που αφορούν τη χορήγηση από τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Λετονία και την Ουγγαρία κρατικών ενισχύσεων για την αγορά γεωργικών γαιών μεταξύ 2010 και 2013

Κατά την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων το Συμβούλιο έλαβε υπόψη τη σημαντική μεταβολή των περιστάσεων όσον αφορά τις συνέπειες της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης κατά τα έτη 2008 και 2009 στον γεωργικό τομέα αυτών των κρατών μελών

Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, εξετάζει διαρκώς τα καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων που υφίστανται στα κράτη αυτά. Τους προτείνει τα κατάλληλα μέτρα που απαιτεί η σταδιακή ανάπτυξη ή η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εφόσον η Επιτροπή, με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε το οικείο κράτος μέλος, συνάγει ότι το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων δεν είναι συμβιβάσιμο ή δεν είναι πλέον συμβιβάσιμο με την εσωτερική αγορά, εκδίδει σύσταση με την οποία του προτείνει κατάλληλα μέτρα. Το κράτος μέλος το οποίο αποδέχεται τα προτεινόμενα μέτρα δεσμεύεται να τα εφαρμόσει.

Εξάλλου, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, δύναται να αποφασίσει ομοφώνως ότι ενίσχυση που έχει θεσπισθεί ή που πρόκειται να θεσπισθεί από το κράτος αυτό θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά, αν εξαιρετικές περιστάσεις δικαιολογούν μια τέτοια απόφαση.

Στις κοινοτικές γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές¹, η Επιτροπή πρότεινε στα κράτη μέλη να τροποποιήσουν τα υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων για την αγορά γεωργικών γαιών ώστε να συμμορφωθούν με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009. Το 2007, η Λιθουανία, η Πολωνία, η Λετονία και η Ουγγαρία αποδέχθηκαν αυτά τα κατάλληλα μέτρα.

Το 2009, αυτά τα τέσσερα κράτη μέλη υπέβαλαν στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αιτήσεις προκειμένου να κρίνει συμβατά με την εσωτερική αγορά, έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, καθεστάτα ενισχύσεων² για την αγορά γεωργικών γαιών. Το Συμβούλιο δέχθηκε τις εν λόγω αιτήσεις³.

¹ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007–2013 (ΕΕ 2006, C 319, σ. 1).

² Ύψους έως 55 εκατομμύρια λίτας Λιθουανίας (LTL), 400 εκατομμύρια ζλότι Πολωνίας (PLN), 8 εκατομμύρια λατ Λετονίας (LVL) και 4 000 εκατομμύρια φιορίνια Ουγγαρίας (HUF), αντιστοίχως.

³ Αποφάσεις: 2009/983/ΕΕ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2009, για τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης από τις αρχές της Δημοκρατίας της Λιθουανίας για την αγορά κρατικών γεωργικών γαιών μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2010 και 31ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 338, σ. 93), 2010/10/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, για τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης από τις αρχές της Δημοκρατίας της Πολωνίας για την αγορά γεωργικών γαιών μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2010 και 31ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 4, σ. 89), 2009/991/ΕΕ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2009, για τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης από τις αρχές της Δημοκρατίας της Λετονίας για την αγορά γεωργικών γαιών μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2010 και 31ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 339, σ. 34), 2009/1017/ΕΕ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, σχετικά με τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης από τις αρχές της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας για την αγορά γεωργικής έκτασης από 1ης Ιανουαρίου 2010 έως 31ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 348, σ. 55).

Με τις προσφυγές της, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο την ακύρωση των αποφάσεων του Συμβουλίου.

Με τις αποφάσεις που εκδίδονται σήμερα, το Δικαστήριο απορρίπτει τις προσφυγές αυτές.

Το Δικαστήριο εξετάζει, κατ' αρχάς, τον προβληθέντα από την Επιτροπή λόγο ακυρώσεως ο οποίος αφορά **αναρμοδιότητα του Συμβουλίου** να εγκρίνει τις ενισχύσεις τις οποίες τα κράτη μέλη είχαν δεσμευθεί να καταργήσουν αποδεχόμενα τα προταθέντα από την Επιτροπή κατάλληλα μέτρα. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει τον κεντρικό ρόλο τον οποίο επιφυλάσσει η Συνθήκη στην Επιτροπή όσον αφορά τη διαπίστωση ενδεχόμενης ασυμβατότητας ενισχύσεως με την εσωτερική αγορά. Ακολούθως, εξετάζει αν οι ενισχύσεις που κηρύχθηκαν συμβατές με την εσωτερική αγορά από το Συμβούλιο πρέπει να θεωρηθούν ως ενισχύσεις επί των οποίων η Επιτροπή έχει ήδη αποφανθεί οριστικώς. Παρατηρεί συναφώς ότι τα κατάλληλα μέτρα που προτείνει η Επιτροπή στις γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές αφορούν μόνον τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων. Τα εγκριθέντα, όμως, με τις αποφάσεις του Συμβουλίου καθεστώτα συνιστούν νέα καθεστώτα ενισχύσεων.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει πάντως ότι το Συμβούλιο δεν είναι αρμόδιο να εγκρίνει νέο καθεστώς ενισχύσεων συνδεδεμένο άρρηκτα με υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων το οποίο ένα κράτος μέλος δεσμεύεται να τροποποιήσει ή καταργήσει αποδεχόμενο τα κατάλληλα μέτρα.

Μόνον στην περίπτωση που συντρέχουν, μεταγενεστέρως των προτάσεων κατάλληλων μέτρων, νέες και εξαιρετικές περιστάσεις, το Συμβούλιο είναι αρμόδιο να εγκρίνει νέο καθεστώς ενισχύσεων παρόμοιο με υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων το οποίο έπρεπε να τροποποιήσει ή καταργήσει ένα κράτος μέλος κατόπιν αποδοχής των προτάσεων αυτών.

Εν προκειμένω, λόγω της σημαντικής μεταβολής των περιστάσεων όσον αφορά τις συνέπειες της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης στον γεωργικό τομέα, η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προδικάζει την εκτίμηση σχετικά με καθεστώς ενισχύσεων, που περιλαμβάνει παρόμοια μέτρα, αλλά εφαρμόζεται σε οικονομικό πλαίσιο ριζικά διάφορο εκείνου που έλαβε υπόψη η Επιτροπή στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς της.

Το Δικαστήριο εξετάζει ακολούθως το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο το Συμβούλιο ενήργησε κατά **κατάχρηση εξουσίας** με σκοπό να εξουδετερώσει τα αποτελέσματα της εκτιμήσεώς της επί των καθεστώτων ενισχύσεων για την αγορά γεωργικών γαιών τα οποία είχαν θεσπίσει τα τέσσερα κράτη μέλη. Κρίνει ότι από κανένα στοιχείο του υποβληθέντος στο Δικαστήριο φακέλου δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο είχε αποκλειστικό, ή τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από το να συνδράμει τους Λιθουανούς, Πολωνούς, Λετονούς και Ούγγρους γεωργούς στην ευκολότερη αγορά γεωργικών γαιών.

Στις προσφυγές της, η Επιτροπή υποστηρίζει περαιτέρω ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εκδόθηκαν κατά **παράβαση της αρχής της ειλικρινούς συνεργασίας** μεταξύ των θεσμικών οργάνων. Όμως, κατά το Δικαστήριο, τα οικεία κράτη μέλη δεν είχαν αναλάβει καμία ειδική δέσμευση αφορώσα τα εγκριθέντα με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις καθεστώτα ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθούν οι αποφάσεις αυτές ως αποδεσμεύουσες τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Λετονία και την Ουγγαρία από ειδική υποχρέωση συνεργασίας στο μέτρο που ουδόλως υπονόμευσαν τα αποτελέσματα του προγενεστέρως διεξαχθέντος διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και αυτών των κρατών μελών.

Εξάλλου, το Δικαστήριο απορρίπτει ως αβάσιμο το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο το Συμβούλιο υπέπεσε σε **πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως** κρίνοντας ότι συνέτρεχαν εξαιρετικές περιστάσεις δικαιολογούσες τα εγκριθέντα μέτρα. Υπογραμμίζει συγκεκριμένα ότι, δεδομένου του ασυνήθιστου και απρόβλεπτου χαρακτήρα καθώς και της εκτάσεως των επιπτώσεων της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης επί της γεωργίας των οικείων κρατών μελών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε τέτοια πλάνη.

Τέλος, κατά την Επιτροπή, **το Συμβούλιο**, με την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων, **παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας**. Το Δικαστήριο εκτιμά, όμως, ότι η έγκριση των επίμαχων καθεστώτων ενισχύσεων – με τα οποία επιδιώκεται, μέσω διαφόρων μέτρων, η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων και της επιδεινώσεώς τους λόγω της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης – δεν προκύπτει ότι είναι προδήλως απρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων. Επιπλέον, δεδομένων του απαιτούμενου χρόνου για την εξέλιξη της διαρθρώσεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (στην Πολωνία και στη Λετονία), για την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων της εγγείου ιδιοκτησίας (στη Λιθουανία), για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης των γαιών (στην Ουγγαρία) και της διάρκειας των συνεπειών της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο, με την έγκριση των επίμαχων καθεστώτων ενισχύσεων διάρκειας μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2010 και 31ης Δεκεμβρίου 2013, επέλεξε προδήλως δυσανάλογο μέτρο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων [C-111/10](#), [C-117/10](#), [C-118/10](#) και [C-121/10](#) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση των αποφάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106